

2. BÖLÜM

SOSYAL MEDYA: DİJİTAL BİR UTERUS İNŞASI

Engin EKER¹

Son iki dekatta internet tabanlı uygulamalarla yeni bir akım dünya nüfusunu etkisi altına almıştır. Sosyal medya olarak tanımlanan internet uygulamaları, kullanıcıların diğer kullanıcılarla etkileşimini giderek arttırmaktadır. Bu etkileşimlerde kullanıcıların üretip paylaştıkları içerik, fotoğraf, video, metin ve medyaya ilişkin karışık oluşumlar çok büyük çeşitlilik göstermektedir (Komito ve Bates, 2009). Bu minvalde sosyal medya, zaman ve mekân sınırlaması olmadan (mobil tabanlı), paylaşımın, tartışmanın esas olduğu bir insanî iletişim şeklidir. “Teknoloji, telekomünikasyon, sosyal iletişimin kelimeler, görseller, ses dosyaları yoluyla sağlandığı bir yapıya sahiptir ve insanların hikâyelerini ve tecrübelerini bu bağlamda paylaştığı bir çerçeveye de sahiptir” (Wikipedia.org, 2010). Genel olarak bireylerin internette birbirleriyle yaptığı diyaloglar ve paylaşımlar sosyal medyayı oluşturur (Vural ve Bat, 2010).

Sosyal medyada, sosyal ağlar ve gruplar yer alır. İnsanlar, kurumlarını tanırlar, arkadaş ilişkileri kurarlar, ürün, servis, fikir ve nesnelerin içeriğine ilişkin bağlılık gösterirler (Solis, 2010). Sosyal medya en yüksek derecede paylaşımın gerçekleştiği, online medyanın yeni bir türü olarak fırsatlar sunduğu en yeni fikirlerden biridir (Mayfield, 2008). Sosyal medya, sosyal bir ortamda kendilerini tanıtmaya, sosyal ağ ortamı kurma, diğer kullanıcılarla iletişim kurma ve devam et-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, FEF, Psikoloji Bölümü.

sürüldüğünü göstermektedir. Freud'un regresyon olarak tanımladığı bu süreç, kişinin psikoseksüel gelişim aşamalarında daha önce geride bıraktığı doyum ve ilişki tarzlarına geri dönmesi olarak tanımlanır (Freud, 1966). Modern bireylerin regresif, dijital ve katmanlı bir örtüyle çevrilmiş ruhsal işleyişleri, simbiyotik bir tamlik arayışını daim kılmaktadır.

Kaynakça

- Anzieu, D. (1984). *The group and the unconscious*. London: Routledge.
- Anzieu, D. (2008). *Deri-ben*. İstanbul: Metis.
- Bonuvia, M. ve Morton, L. W. (1998) Personal information privacy issues relating to consumption in the U.S. marketplace. *Consumer Interests Annual*, 44, 25-30.
- Bozkurt, V. (2000). Gözetim ve internet: Özel yaşamın sonu mu? *Birikim Dergisi*, 136, 75-81.
- Chasseguet-Smirgell, J. (2005). *Ben İdeali*. İstanbul: Metis.
- Derrida, J. (1996). *Archive Fever: A Freudian Impression*. Chicago: University of Chicago.
- Elsaesser, T. (2009). 'Freud as media theorist. Mystic writing-pads and the matter of memory'. *Screen*, 50(1), 100-13.
- Ellison, N. B., Steinfield, C. ve Lampe, C. (2007). The benefits of Facebook "friends": Social capital and college students' use of online social network sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12, 1143-68.
- Foucault, M. (1992). *Hapishanenin Doğuşu*. Ankara: İmge.
- Freud, A. (1966). *The Ego and the Mechanisms of Defense*. London: Karnac.
- Freud, S. (1981a). Project for a scientific psychology. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, I: Pre-Psycho Analytic Publications and Unpublished Drafts*. London: The Hogarth Press and the institute of Psycho-Analysis.
- Freud, S. (1981b). Repression. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, XIV: On the History of the Psycho-Analytic Movement, Papers on Metapsychology and Other Works*. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis.
- Freud, S. (1998). *Narsizm üzerine ve Schreber Vakası*. İstanbul: Metis.
- Gane, N. ve Beer, D. (2008). *New media: The key concepts*. New York: Berg.
- Goffman, E. (2009). *Günlük yaşamda benliğin sunumu*. İstanbul: Metis.
- Habip, B. (2019). Kültür ve Psikanaliz: Sinema, Edebiyat ve Güncelin Psikanalizi. Huzursuzluktan Kıyamete Doğru: Çağımızın 'Akıllı' Nesnelere ve Tehlike Altındaki Düşünme Yeteneğimiz. 155-163. Yapı Kredi Yayınları. İstanbul.
- Halpern, O. (2014). *Beautiful data: A history of vision and reason since 1945*. Durham: Duke University.
- Han, B. C. (2017). *Şeffaflık toplumu*. İstanbul: Metis.
- John, N. A. (2013). 'The Social logics of sharing'. *The Communication Review*, 16(3), 113-31.
- Johanssen, J. (2018). *Psychoanalysis and Digital Culture: Audiences, Social Media, and Big Data*. London: Routledge.

- Kaluzeviciute, G. (2020). Social media and its impact on therapeutic relationships. *British Journal of Psychotherapy*, 36(2), 303-20.
- Kemp, S. (2020). Digital 2020. *Hootsuite*. <https://wearesocial.com/digital-2020> [Erişim tarihi: 13.02.2021]
- Kennedy, H. (2016). *Post, Mine, Repeat: Social Media Data Mining Becomes Ordinary*. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Kennedy, J. (2013). 'Rhetorics of sharing: Data, imagination and desire'. Lovink, G. ve Resch, M. (Eds.), *Unlike Us Reader. Social Media Monopole and their Alternatives* içinde (127-36). Amsterdam: Institute of Network Cultures.
- Kim, W., Jeong, O. R. ve Lee, S. W. (2010). On social web sites. *Information Systems*, 35(2), 215-36.
- Komito, L. ve Bates, J. (2009). Virtually local: Social media and community among Polish nationals in Dublin. *Aslib Proceedings: New Information Perspectives*, 61(3), 232-44.
- Krüger, S. ve Johanssen, J. (2014). Alienation and digital labour - A depth-hermeneutic inquiry into online commodification and the unconscious. *tripleC: Communication, Capitalism & Critique*, 12(2), 632-47.
- Lynch, M. (1999). Archives in formation: Privileged spaces, popular archives and paper trails. *History of the Human Sciences*, 12(2), 65-87.
- Lovink, G. (2009). Society of the Query. the Googlization of our lives. Becker, F. ve Stalder, F. (Eds.), *Deep Search: The Politics of Search Engines Beyond Google* içinde (45-53). Innsbruck: Studienverlag.
- Mahler, M., Pine, F. ve Bergman, A. (1975). *The Psychological Birth of the Human Infant*. New York, NY: Basic.
- Mayfield, A. (2008). What is social media. http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf [Erişim tarihi: 02.02.2020]
- Meikle, G. (2016). *Social Media: Communication, Sharing and Visibility*. London: Routledge.
- Okmeydan Bitirim, S. (2017). Postmodern kültürde gözetim toplumunun dönüşümü. *Academic Journal of International Technology*, 8(30), 33-47.
- Post, R. C. (1990). Rereading Warren and Brandeis: Privacy, property, and appropriation. *Case W. Res. L. Rev.*, 41, 647.
- Rabstejnek, C. V. (2011). History and evolution of the unconscious before and after Sigmund Freud. *Psychology*, 22(4), 524-43.
- Stein, R. (2005). 'Why perversion? "False love" and the perverse pact'. *International Journal of Psychoanalysis*, 86, 3, 775-99
- Solis, B. (2008). The essential guide to social media. <http://www.onecaribbean.org/content/files/essentialGuidetoSocialMedia.pdf> [Erişim tarihi: 02.12.2020]
- TDK (2020). <https://sozluk.gov.tr> [Erişim tarihi: 12.12.2020]
- Utma, S. (2018). Mahremiyet olgusu ve sosyal medyada mahremiyetin serüveni. *Journal of International Social Research*, 11(59), 1193-204.
- Vural, Z. ve Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 5(20), 3348-82.
- Walkerdine, V. (2010). Communal beingness and affect: An exploration of trauma in an ex-industrial community. *Body & Society*, 16(1), 91-116.

- Wang, S. S., Moon, S., Kwon, K. H. vd. (2010). Face off: Implications of visual cues on initiating friendship on Facebook. *Computers in Human Behaviour*, 26(2), 226-34.
- Wikipedia (2020). <http://TR.wikipedia.org> [Erişim tarihi: 11.12.2020]
- Yorulmaz, A. (2019). Lacan'ın üç dzeninden dijital kltürün öznesine: Lacanyen psikanaliz bağlamında kimlik, tanınma ve sosyal medya (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.